

Bohoslužba 20. 12. 2020

Ve jménu Otce, i Syna, i Ducha svatého.

Milost našeho Pána Ježíše Krista a láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi.

Introit: Nebesa, vydejte krůpěje shůry, ať kane z oblaků spravedlnost; necht' se otevře země a urodí se spása.
(Ž 45,8a)

Milé sestry, milí bratři, pěkně vás vítám na bohoslužbě o 4. adventní neděli. Dnes neuvidíme tradiční vánoční divadlo, na které ale třeba ještě dojde během vánočního období. Zato ale uslyšíme zpěváky z kůru, protože zpívat může nejvýše 5 osob. Přidejte se k nim tedy pobrukováním nebo meditací nad textem.

Píseň: 272

Modlitba: Milosrdný Bože, tvé věčné Slovo se stalo mezi námi tělem, když Maria dala svůj život do služby tvé vůle. Připrav naše srdce pro jeho opětovný příchod a pomáhej nám, ať je naše naděje vytrvalá a naše služba věrná. Přijď k nám se svým svatým Duchem, abychom také přijali tvé spásné slovo a radovali se ve svém Spasiteli, tvém Synu Ježíši Kristu. Odstraň překážku našich hříchů a připrav nás na oslavu jeho narození, abychom ho přijali s opravdovou radostí a stále mu sloužili. Prosíme o to skrze Tvého Syna, našeho Pána Ježíše Krista, který s Tebou a s Duchem svatým žije a kraluje na věky věků. Amen.

1. čtení: 2Sa 7,1–11.16

Píseň: 89,1–2.7–10

2. čtení: L 1,26–38

Kázání

Boží cesty jsou různé. Zatímco Alžběta, manželka kněze Zachariáše, počala dítě až ve svém stáří, její příbuzná Maria má porodit syna dříve, než by se slušelo. Uzavření manželství s Josefem totiž ještě nebylo dovedeno do úplného konce. Ale Mariin požehnaný stav není výsledkem žádné nepozornosti. Všechno je pečlivě připraveno a naplánováno až z těch nejvyšších míst. A anděl Gabriel musí každou chvíli navštěvovat někoho na zemi. Nejprve Zachariáše v jeruzalémském chrámě, nyní Marii v Nazaretě. Chrám, hlavní centrum židovského náboženského života a do něj vstupující Boží posel, to by se ještě dalo pochopit. Ale Nazaret, Galilea... „Co může odtamtud vzejít dobrého?“, ptá se na stránkách Nového zákona jeden nedůvěřivec. Galilea byla pro zbožné židy z Judska nábožensky podezřelá oblast, kde se mísily náboženství a kultury. Navíc to byl venkov, zapadákov. Nazaret byl tehdy malým, bezvýznamným městečkem. V něm žila jakási Maria, mladá dívka, patrně nikterak důležitá, vlastně ani evangelista ji nijak nevynáší, nezaznamenává její mravní a náboženské kvality, jak to činí v případě Zachariáše a Alžběty. Je to mladá dívka uprostřed společnosti, v níž měli přední postavení muži, v níž se cenilo stáří, navíc patrně zrovna nebyla majetná. Má sice snoubence z královského rodu, potomka slavného krále Davida, ale tahle rodina je už dávno bez moci, vládu mají v rukou jiní, Josef nežije v žádném paláci a tak to pro Marii není žádná prestižní partie.

A právě do takového zapadlého koutu zamíří Gabriel, anděl poslaný od nebeského trůnu, aby téhle bezvýznamné dívce zvěstoval, že porodí dítě. A to ne jen tak ledajaké dítě. Ale pěkně popořádku. Nejprve

nesmíme, jak se sluší v dobré společnosti, zapomenout na pozdrav. Ono to řecké slovíčko můžeme vnímat jako běžný pozdrav, ale když se přeloží doslova, znamená „raduj se!“. Anděl tedy přináší něco, co je důvodem k radosti. K tomu dodává, že Maria je zahrnutá milostí, Boží přízní. A ujišťuje ji, že Bůh je s ní. Docela dobrý začátek, mohli bychom říci. Jenže Maria uvažuje; je zmatená, snad až vyděšená. Zdá se, že ji nevyvedla z míry andělská návštěva, ale ten pozdrav. Že by nebyla zvyklá o sobě slyšet pěkná slova? Nebo přemýšlí nad tím, co po ní bude anděl chtít...? Gabriel však nenechá Marii dlouho v rozpacích a raději ji uklidní vlastně opakováním toho, co jí už řekl, tedy ujištěním o Boží přízní. A pak přechází k věci: Marii se narodí dítě, dokonce už má určeno jméno. Ježíš se má jmenovat. Jméno to nebylo tehdy nikterak výjimečné, avšak obsahovalo příhodnou zvěst. Znamená „Hospodin je vysvobození“ či „Hospodin je spása“. A odkazuje na Jozua, který Izraelce přivedl do země zaslíbené. A pak přijde řada výsostných titulů, jichž se má očekávanému synovi dostat. Inu, bude to Někdo. Zavání to velkolepou a slavnou a také nekonečnou budoucností. Jen na jednu drobnost jako kdyby nebeský posel zapomněl. Nebo mu snad ani nestála za zmínku? A tak se musí Maria sama dozvědět, jak k tomu má dojít, když zatím drží celibát.

To, co se od anděla dozví, znamená, že půjde o něco mimořádného. Působení Ducha svatého připomíná Božího Ducha vznášejícího se nad vodami na počátku stvoření světa. Vše tedy zařídí Boží tvůrčí moc; syn, který se takto narodí, bude svatý, tedy oddělen pro Boha, bude vskutku pocházet od Hospodina. Stane se z něho druhý Adam. Počátek nového lidství. První Adam neobstál, teď dostává lidstvo novou šanci. Ale nebude to zásluhou mužské části lidstva, která povětšinu času ovládala svět a dění v něm. Avšak přesto si Bůh nevolí cestu příchodu na svět úplně bez lidské spoluúčasti. Vybírá si k tomu však slabou dívku. Ježíš je tedy spojen s Bohem i s lidmi. Jsou to podivuhodné věci. A tak zmínka o těhotenství Alžběty může být pro Marii znamením, že je to opravdu možné a snad i jakýmsi nabídnutím pomoci, vědomí, že v tom všem není sama.

Teď možná nastala chvilka napjatého ticha... Co na to Maria odpoví? Co jejím prostřednictvím odpoví lidstvo na nabídku spásy? – Maria dá Bohu prostor, aby si ji mohl použít. Přijímá Jeho záměr, Jeho vůli. Přestože všemu nerozumí, je ochotna podřídit se Božímu záměru, dát se mu k dispozici, vydat se do nejistoty. Tahle dívka se tak stává druhou Evou – ta první Eva přijala nabídku svůdce, ta druhá však přijímá nabídku Boží a napravuje tak to, co její předchůdkyně pokazila. A do světa může přijít spása.

Protestantská větev křesťanstva ještě pořád má s Marií potíže. Úcta k panně Marii některými svými projevy byla a patrně občas ještě je opravdu přehnaná, především v lidové zbožnosti. Jako by Maria byla důležitější než její syn. Avšak zdravá úcta k Ježíšově matce se zakládá na Písmu a má logiku. Komu jinému se poštěstilo porodit Spasitele? Kdo jiný byl takto Bohem vyznamenán? Tato žena tak patří nezpochybnitelně do dějin spásy, do velkého příběhu Božího jednání s lidmi. Maria ale není příkladem povýšeného a pyšného člověka. Naopak. Ona se nechává Bohem obdarovat, nezakládá si na vlastních zásluhách. Spása přichází k lidem jako Boží dar. Člověk není schopen si spásu sám zajistit. Boží přízeň, kterou anděl této mladé dívce zvěstuje, je vlastně Boží přízní vůči všem lidem. Vždyť Spasitel Ježíš se rodí pro každého člověka. Lidstvo je nezaslouženě obdarováno.

Ale vraťme se ještě k andělům. Jak bychom se zachovali, kdyby za námi přišel anděl, Boží posel? Nejspíš k nám nepřiplachtí okřídlená bytost v běloskvoucím oděvu, ale je setkání s andělem v dnešní době vyloučeno? Slovo anděl znamená v překladu z řečtiny posel. Je to nositel zpráv od Boha. A poselství od Boha k nám může přijít i dnes. Třeba skrze nějakého člověka, který nám vyřídí prospěšné slovo. Nebo skrze určitou událost. Anebo prostřednictvím Písma. Boží působení je pestré. Někdy to možná bude chtít chvilku času na rozvažování o tom, co nám má daná situace říci. A zda to, co se děje, pochází skutečně od Boha. A také nad tím, co máme říci my. Jaká má být naše odpověď, pokud je vyžadována. Boží povolání k nějakému úkolu s sebou může přinést i obtížné chvíle, ale je znamením milosti, Boží náklonnosti, je vyznamenáním. A patří k němu také ujištění, které Maria od anděla uslyšela: Pán je s Tebou.

Přímluvy: Volejme k Bohu slovy „Pane, smiluj se“.

Bože, skrze Mariino přitakání tvému záměru přišel do světa Spasitel. Pomáhej nám poznávat, jaká je naše úloha, aby náš život mohl přinášet dobré plody. Voláme: Pane, smiluj se.

Prosíme za církev, aby byla věrná Kristovu evangeliu, hlásala jeho pravdu a radostně čekala na jeho příchod. Voláme: Pane, smiluj se.

Prosíme za ty, kdo ovlivňují dění ve světě, aby nepovažovali zbraně za větší dobro než jídlo, přístřeší a zdraví svých občanů. Voláme: Pane, smiluj se.

Prosíme za prostředí obchodu a hospodářství, aby respektovalo hodnotu každého člověka a rozdělovalo zisk spravedlivým způsobem. Voláme: Pane, smiluj se.

Prosíme za umělce, aby jejich tvorba vyjadřovala vše, co buduje a posiluje pravou lidskost mezi námi. Voláme: Pane, smiluj se.

Prosíme za naše rodiny, za naše města a vesnice, aby v nich zvláště v této nezvyklé době vládly pokoj, láska a naděje. Voláme: Pane, smiluj se.

Prosíme za ty, kteří kvůli covidu mají zdravotní nebo existenční potíže, aby dokázali tuto temnou situaci překonat. Voláme: Pane, smiluj se.

Prosíme za všechny, kteří slouží usilovně svým bližním, aby jejich nasazení bylo oceněno. Voláme: Pane, smiluj se.

A vše ostatní, co máme na srdci, předložme Pánu v tiché modlitbě.

Volejme společně slovy modlitby Páně: Otče náš...

Píseň: 269,1–4

Ohlášky

Poslání: Vybízím vás, bratří, pro Boží milosrdenství, abyste sami sebe přinášeli jako živou, svatou, Bohu milou oběť; to ať je vaše pravá bohoslužba. A nepřizpůsobujte se tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou své mysli, abyste mohli rozpoznat, co je vůle Boží, co je dobré, Bohu milé a dokonalé. (Ř 12, 1n)

Požehnání: Sám Pán pokoje ať vám uděluje pokoj vždycky a ve všem. Pán se všemi vámi. (2Te 3,16)

Píseň: Sv 264